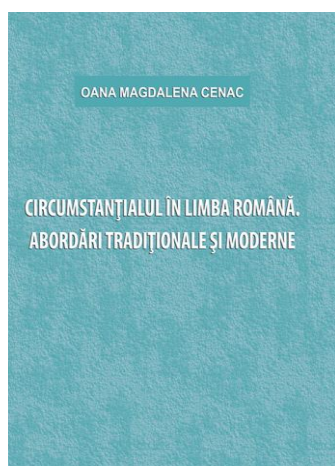

Oana Magdalena Cenac, *Circumstanțialul în limba română. Abordări tradiționale și moderne*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2014, ISBN 978-606-17-0577-1, 194 p.

Conf. univ. dr. Doina Marta Bejan
“Dunarea de Jos” University of Galati

Circumstanțialul în limba română. Abordări tradiționale și moderne este o lucrare în care Oana Magdalena Cenac, lector de limba română la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, prezintă, în mod sintetic, „problemele ridicate de interpretarea circumstanțialului din limba română, atât din perspectivă tradițională, cât și din perspectivă modernă ”(p. 7), fapt ce contribuie „la cunoașterea uneia din problemele dificile din gramatica limbii române”. În demersul său, autoarea

pornește de la general spre particular, de la lămurirea unor concepte specifice cercetării lingvistice în domeniul sintaxei, pentru a ajunge la urmărirea evoluției concepțiilor despre circumstanțial în cercetarea lingvistică românească, lucrarea încheindu-se cu analiza fiecărui tip de circumstanțial din perspectiva celor mai recente gramatici .

În Capitolul I, „Fundamente teoretice și delimitări conceptuale”, printr-un demers de bună sintetizare a unei bogate bibliografii, se prezintă informații despre conceptul de *gramatică*, despre tipurile de gramatici, despre definirea și delimitarea morfologiei și a sintaxei ca părți ale gramaticii, despre metodele de cercetare în sintaxă, despre unități și relații sintactice și despre conceptul de *funcție* în diferitele tipuri de gramatici.

În Capitolul II, „Perspectivă diacronică asupra abordării circumstanțialului în gramaticile românești. Probleme controversate”, se evidențiază diferența între punctele de vedere asupra conceptului de *circumstanțial* în gramaticile românești de tip tradițional și cele de orientare structuralistă sau generativă; pornind de la o sugestie bibliografică, autoarea pune în relație diferențele de concepție amintite cu dinamica structurilor terminologice din denominația circumstanțialului în lingvistica românească modernă. Este prezentat apoi, în detaliu și comparativ,

interpretarea circumstanțialului în gramaticile tradiționale (de la prima gramatică tipărită a limbii române, *Elementa linguae daco-romanae sive valachicae*, a lui Samuil Micu, până la *Gramatica pentru toți* a Mioarei Avram - lingvistă care a coordonat și lucrarea colectivă *Gramatica limbii române*, ed. a II-a, 1963), în gramaticile care îmbină studiul tradițional cu cel modern (semnate de Iorgu Iordan și Vladimir Robu, Corneliu Dimitriu, Dumitru Irimia, Aurelia Merlan și Luminița Hoartă Cărașu), precum și în lucrările moderne de sintaxă ale Valeriei Guțu Romalo, coordonatoare și a GALR (2005, 2008), și ale Gabrielei Pană Dindelegan, care coordonează și GBLR (2010). Este creat astfel un tablou care evidențiază problemele și interpretările care au dus cercetarea lingvistică pe tema circumstanțialului în consonanță cu cercetarea lingvistică mondială.

În Capitolul III, „Funcția de circumstanțial în limba română actuală”, autoarea, evidențiind modificarea terminologiei de specialitate, analizează fiecare tip de circumstanțial prin prisma schimbărilor de viziune teoretică din cele mai recente gramatici (*Gramatica limbii române* - edițiile 2005 și 2008- și *Gramatica de bază a limbii române* - 2010), care se străduiesc să integreze într-o construcție coerentă perspective de cercetare diverse - structurală, funcțional-sintactică, funcțional-discursivă - cu orientări de tip morfosintactic, semantico-sintactic, sintactico-pragmatic. Deși nu a formulat explicit poziția sa în chestiunea abordată, considerăm că atenția deosebită acordată punctului de vedere din GBLR exprimă aderarea interesului autoarei pentru noua direcție.

Studiul se încheie, firesc, cu un capitol de „Concluzii” care evidențiază „rezultatul evoluției cercetărilor gramaticale asupra limbii române, cercetări care au ținut pasul atât cu evoluția limbii, cât și cu evoluția lingvisticii în ultimul secol, când atenția s-a mutat de la cercetarea limbii ca sistem, spre limba considerate din perspectiva utilizării ei, ca instrument al comunicării” (p.184).

În prezentarea făcută cărții semnate de Oana Magdalena Cenac este necesar să semnalăm efortul autoarei de a acoperi o cât mai bogată bibliografie a domeniului, precum și notele ample care completează fiecare din cele trei secțiuni ale lucrării, făcând-o astfel accesibilă nu numai specialiștilor, ci și unui public mai larg, interesat de problemele limbii române.